

## SÆRSKILT OM EMBETSMENN

De biskopene som i dag er utnevnt av Kongen, er avsettelige embetsmenn etter Grunnloven § 22 første ledd. Proster utnevnt av Kongen er uavsettelige embetsmenn, se Grunnloven § 22 annet ledd. Det samme gjelder sokneprester og residerende kapellaner som ble utnevnt av Kongen før tilsettingsmyndigheten for disse stillingene ble overført til bispedømmerådene i 1989.

Departementet legger til grunn at kirkelige embetsmenn i denne omstillingen er omfattet av arbeidsmiljøloven kapittel 16 om virksomhetsoverdragelse.

Embetsmenn som ønsker å få sitt arbeidsforhold ført over til Den norske kirke, behøver ikke å foreta seg noe aktivt. Arbeidsforholdet videreføres automatisk til Den norske kirke gjennom virksomhetsoverdragelsen. Det er ikke nødvendig å søke om avskjed i nåde.

De embetsmennene som ikke ønsker å få sitt arbeidsforhold overført til Den norske kirke, må, i likhet med tjenestemenn, reservere seg. Den som ønsker å reservere seg, må underrette sin nåværende arbeidsgiver om dette. Reservasjon meldes skriftlig til nærmeste overordnede, som videreformidler den via biskop til departementet. Fristen for å reservere seg er satt til 1. mai 2016.

Ved virksomhetsoverdragelse er utgangspunktet at de ansattes rettigheter og forpliktelser i henhold til arbeidsavtale og ansettelsesforholdet overføres uendret til ny arbeidsgiver. Eksempler på rettigheter som overføres kan være opptjent fast lønn, tilleggssytelser, feriepenger, godtgjørelser for telefon mv. Nærmere opplysninger om rettighetsovergang i forbindelse med virksomhetsoverdragelse finnes i notatet *Endringer i tarifforhold*.

For embetsmenn oppstår det enkelte særspørsmål, knyttet til rettigheter med hjemmel i Grunnloven. Departementet legger til grunn at embetsmannsstatusen, med det særskilte stillingsvernet etter Grunnloven § 22, ikke kan påberopes overfor en arbeidsgiver utenfor staten. Det innebærer at en embetsmanns stilling, dersom embetsmannen ikke reserverer seg, vil bli overført til Den norske kirke som ny arbeidsgiver på samme vilkår som tidligere, men slik at vedkommende da ikke lenger har tittel som embetsmann.

Overføringen av ansvaret for prestatjenesten fra staten til et nytt, kirkelig rettssubjekt innebærer at tjenesten (prestenes arbeidsoppgaver) bortfaller som del av statens egen virksomhet. Bortfall av arbeid er ikke oppsigelsesgrunn for embetsmenn. Embetsinnehavere som reserverer seg mot å følge med ved den foreslåtte virksomhetsoverdragelsen, vil derfor fortsatt ha et arbeidsforhold til staten.

Det er slått fast at det er rettslig grunnlag for at staten kan frata avsettelige og uavsettelige embetsmenn deres embetsfunksjoner, uten å gå veien om avskjed, som ledd i nedlegging eller omorganisering av vedkommende embete. En embetsmann som reserverer seg mot at arbeidsforholdet overføres til Den norske kirke, vil dermed ikke ha krav på å beholde tidligere arbeidsoppgaver som prest, prost eller biskop i Den norske kirke. En embetsmann kan av staten pålegges andre oppgaver, så lenge disse ikke er vesensforskjellige fra tidligere oppgaver. Departementet har ikke på generelt grunnlag tatt stilling til hvilke oppgaver dette kan være, det vil avhenge av den enkelte embetsmannens bakgrunn. Departementet forutsetter likevel at en embetsmann ikke kan fastholde sitt

arbeidsforhold til staten etter overdragelsestidspunktet, oppebære full lønn og samtidig arbeide for Den norske kirke.

Embetsmenn som motsetter seg overføring av sitt tilsettingsforhold til Den norske kirke, og som mister sine arbeidsoppgaver, har etter den praksisen som foreligger, rett til å opprettholde sin lønn i staten, lønnsutvikling som om han fortsatte i embetet, tittel og visse andre rettigheter, for eksempel personlige goder. Videre synes det å være den rådende oppfatningen at embetsmannen vil beholde sin rett til pensjonsopptjening på lik linje som om han fortsatte i embetet. Departementet vil likevel påpeke at praksis ved tidligere omlegginger eller nedlegginger av embeter, ikke uten videre er overførbar til den situasjonen vi nå står overfor med utskillelsen av Den norske kirke fra staten. Det særskilte i denne sammenhengen er, som nevnt ovenfor, at hele virksomheten vil flyttes ut av staten. Blant annet på denne bakgrunnen mener departementet at det kan være tvilsomt om en kirkelig embetsmann vil ha rett til å beholde full lønn og andre ytelser når vedkommende etter en virksomhetsoverdragelse har rett til å holde fram med sitt arbeid i Den norske kirke på tilnærmet samme vilkår som før. Det er ikke tatt stilling til i hvilken grad dette synspunktet kan påvirke rettighetene til embetsmenn som velger å bli igjen i staten når stillingen og hele virksomheten vil flyttes til et kirkelig rettssubjekt.

Departementet går ut fra at kirkelig tilsatte, både prestene, kirkelige embetsmenn og andre, i alminnelighet ikke vil se grunn til å gjøre bruk av reservasjonsretten. Dersom noen embetsmenn ønsker å reservere seg mot overføring, vil hver sak bli vurdert individuelt.

22. april 2016